

51. møde.

Torsdag den 28. januar kl. 11.

Den første sag på dagsordenen var:

Forespørgsel til handelsministeren af Poul Dam, Morten Lange, Aksel Larsen og Ømann:

„Hvilke erfaringer har regeringen draget af en række store virksomheders økonomiske vanskeligheder i de seneste måneder?“

Ordføreren for forespørgerne (Poul Dam):

Motiveringen for socialistisk folkepartis forespørgsel er åbenbar for enhver, og der er ikke brug for nogen langstrakt broderen på den. Igennem det sidste halve års tid har aviserne så at sige daglig bragt nye meddelelser om virksomheder, der var kommet i vanskeligheder. Det gælder inden for bygge- og anlægsvirksomhed, ligesom det gælder for den egentlige industri, ja, der er næppe nogen branche inden for erhvervslivet, der ikke har sine konkurer, betalingsstandsninger, masseafskedigelse og virksomhedslukninger.

I et dynamisk samfund må der selvsagt altid foregå forskydninger, der vil føre til lukning af bestående virksomheder. Deri behøver der i sig selv ikke at være noget faretruende. Men det omfang, som kriserne inden for erhvervslivet har fået på det sidste, gør det umuligt at klare problemerne med en henvisning til den naturlige udskiftning. Det må undersøges, om der er årsager uden for virksomhederne, som truer erhvervslivets sundhed, og om samfundet har forsømt sine opgaver i denne sammenhæng. En bestående virksomhed skal naturligvis ikke bevares for enhver pris. Hverken arbejdskraften eller andre produktionsfaktorer skal fastholdes på steder, hvor det samfundsmæssige udbytte er mindre end det, man kunne opnå ved anden anvendelse. Men så bør der også føres en sådan politik, at produktionsfaktorerne kan blive udnyttet fuldt ud og med det maksimale samfundsmæssige udbytte. Erhvervslivets trivsel er afgørende for samfundsudviklingen, vel at mærke så-

fremt begrebet erhvervslivet forstås i sin fulde bredde. Det er ikke alene kapitalen eller arbejdsgiverne, der er erhvervslivet, det er alle, som virker inden for det, alle, der er med til at frembringe den produktion, som samfundet skal leve af.

Socialistisk folkeparti har hidtil ikke været tilfreds med regeringens erhvervspolitik, og jeg tror heller ikke ret mange andre i samfundet har været det. Men der kan vel ske ændringer, og derfor spørger vi: hvilke erfaringer har regeringen draget af en række store virksomheders økonomiske vanskeligheder i de seneste måneder?

Handelsministeren (Knud Thomsen): Selv om alle må beklage de vanskeligheder, som nogle store og også små virksomheder har haft i den senere tid, vil jeg advare mod at generalisere ud fra disse tilfælde. De er ikke symptomatiske for dansk erhvervsliv, som langt fra befinder sig i nogen krisesituation.

Der vil og skal altid være risiko forbundet med drift af erhvervsvirksomheder. Vi lever i et konkurrencesamfund, hvor produktions- og afsætningsvilkår stadig er udsat for forandringer. Det giver store chancer for de virksomheder, der formår at tilpasse sig de skiftende vilkår, og det har danske virksomheder i høj grad både evnet og nydt godt af. Modstykket hertil er uundgåeligt, at virksomheder, der af den ene eller anden grund ikke formår at leve op til disse krav, må bukke under. Heri er et af de væsentligste elementer i ethvert økonomisk fremskridt. Risikomomentet er en udfordring til de enkelte virksomheder til at holde sig vågne og forny sig og dermed et aktiv for erhvervslivet som helhed. Gennem stadig tilpasning af produktion og virksomhedsstruktur opnås også øget effektivitet for samfundet.

For erhvervslivet har det i de senere år været karakteristisk, at vi lever i et meget omskifteligt klima. Det er nu engang vilkårene for et lille land med en stor udenrigshandel og heraf følgende afhængighed af både forsyningsforhold og afsætningsforhold i udlandet, at erhvervslivet må være beredt til at tilpasse sig disse omskiftelige forhold.

Dette gælder fornuftigvis alle former for erhvervsvirksomhed, men er givetvis af særlig betydning for industrien, hvor jo de